

БЮЛЕТЕНЬ ПРОВОДУ ОУН

Ч. 1 (9), 1972 рік

ЧАС ВЕЛИКОЇ ТРИВОГИ І ВІДРОДЖЕННЯ

Вихід із сучасної кризи

Живемо в час великої тривоги і відродження. І не тільки ми, а й світ, людство, народи, люди... Хоч навколо нас обездуховлене оточення, проте тут і там пробуджуються вже нові духові сили і духовна порожнеча суспільства-споживача помало починає зникати.

Найгірше те, що й західне офіційне християнство опинилось у кризовій ситуації поміж анаціональною й антинаціональною безбожницькою Москвою і американським Вавилоном, який у своїй найглибшій суті зближається до советської стандартної людини.

Не випадково В. Симоненко – прочуваючи особливу революційну роль України – заявив: "Хай мовчать Америки і Росії, коли я з Тобою /Україно/ говорю..." Суть не у тому, що в США свобода, а в якості, якою треба виповнити свободу. Свобода – необхідні рамки для виповнення їх вищою якістю, якою є і справедливість. Бона /свобода/ дає можливість вибирати і здійснювати вибрану якість. Яку ж якість сугерує розпропаговане американськими лідерами /і не лише ними/ консумпційне, обездуховлене, обезкультурнене, дегероїзоване, безтрадиційне американське суспільство із своїм ідеалом легкого й ситого життя?

Ми боремося за свободу, як необхідну передумову для здійснення самотності української християнської, національної, героїчної людини, завданням якої є через свою націю служити Богові. Служіння нації-спільноті має бути суттю і сенсом життя людини-одиниці на землі.

Родина – органічна клітина, через яку і в якій служимо нації-спільноті. Такий органічно-духовий порядок світу. Безнаціональної людини по суті нема, а є виповнена національним змістом одиниця, бо щойно тоді вона знаходить своє дочасне щастя. Абсолютне щастя існує лиш у повному злитті свого індивідуального життя із життям національним. Так виростають святі мученики і герої...

Сьогодні знецінено героїзм, націю, традицію, тисячолітню культуру, знецінено Христа, поставивши Його, як одного із сучасних "пророків", побіч Маркса і Фрейда. Тому світ почав котитися у пропасть нового Вавилону, безликого, безобразного, омасовленого "гвинтика", ситого і самозакоханого або заляканого, стероризованого, голодного, але в обидвох випадках твариноподібного, а не Богоподібного ества... Християнство вільного світу починає ставити мінімальні вимоги до одиниці, щоб мати якнайбільше метрикальних християн, замість відкликом до Богоподібності людини – розбудити, розворушити в ній якості божественности, про які вчить наш Сковорода... З одного боку, сидять на вождівських тронах розбійники і грабіжники, що прагнуть якнайбільшої наживи, а з іншого – речники консумпційного суспільства, які теоретично говорять про Христа, а насправді повністю обездуховлюють життя.

Чи безнадійність? Зовсім, ні. Пригадується, як перед роками ми писали про таку кошмарну дійсність, а одночасно показували промені оновлення людини, нації і людства з підпільної національної християнської України, вказували на післанництво нашої нації, дане їй Богом.

Сьогодні вже повністю розкрилися таємниці непереможної сили України. Ідеї оновлення української нації висунула молода генерація на підґрунті жертв крові і життя попередніх поколінь. Валентина Мороза засуджено не за чотири есеї, а за розгадання післанницьких ідей України, спасенних теж для всього світу, за мужнє оформлення їх, просте, глибоке й небуденне. Мороз став візіонером нації, сильний тим, чим сильним був Шевченко, бо він не лише феноменальний сучасний сподвижник ідей України, а й живий їх носій, що страждає за них. Його Космач – символ тисячолітньої традиції нації, її тисячолітньої культури, символ єдності національної української і християнської ідеї, яка має у собі й усі героїчні якості передхристиянської України, не лише св. Ольги і св. Володимира, а й Святослава Хороброго. Мороз – православний українець, але перш за все українець-соборник, тому відважно заявив, що й уніятство зрослося з національною якістю українця і стало заборолом його національного "Я" і проти Польщі, і проти Росії.

Молоде покоління В. Мороза і Алли Горської запроєктувало принципи розв'язки світового хаосу, а Україну поставило в осередку шукань світу. Молоді українські борці не тільки висунули проєкцію органічного порядку у світі з приматом духового, традиційного, культурного, національного, християнського /релігійного/ первня і світопорядкування, а вже й змагаються з Москвою за його перемогу. У тій боротьбі зедуть перед не скептики чи релятивісти, а фанатики-одержимі. Вони в імперії тиранів, які накидують доктрини й догми, відверто кажуть, що треба нової віри в правдиві ідеї, в абсолютні правди, що скептики і "реалісти" – кара Божа для України і світу! Фальшивій вірі і догмі – треба протиставити не скептицизм, не умовність вічних вартостей, а віру і одержимість. Як це нагадує нашу формулу з-перед років: Правда не перемагає сама собою, а тільки тоді, коли перемагають – ризикуючи і віддаючи за неї своє життя – її носії! Христос переміг не лише тому, що його вчення було правдиве, а також тому, що помер за нього на хресті!

В Україні від років продовжується ідейно-політичний, світоглядний, культурно-релігійний бій поміж Києвом і Москвою...

На жертві крові духове самовідродження нації

На жертві крові, на чинах ОУН-УПА і героїчних зусиллях всього народу в Україні відбувається небувале досі омислення української якості, української суті, відбувається вирощування з невичерпної криниці української духовості, з її тисячолітніх наверстовувань стихійної і свідомої творчості нації /як ми писали 35 років тому у "Бюлетені Проводу КЕ на ЗУЗ" – "До джерел української духовості"/ нових національних сил, а це приводить до інтелектуального розгадання українського духового Сфінкса; до розгадання того, чого прагне народ, що він – може й несвідомо – уважав за мету своїх змагань, що було змістом його життя і боротьби за Українську державу, як за необхідну передумову для повного вияву якостей нації!

Націю можна збаламутити, звести на манівці фальшивих ідей, якщо вона не усвідомила собі своєї духової суті. Так було з нашою нацією у 1917-1918 роках. Але націю, яка завдяки своїй, зокрема молодій, духовій еліті збагнула серцем і розумом свою якість, свою суть, – такої нації, в такій стадії її зрілості, вже не можна

перемогти чи звести на бездоріжжя. Колись наша провідна верства була, переважно, духово й ідейно чужа своїй нації. Навіть тоді, коли широко прагнула добра для неї, вона не розуміла її оригінальних, вирощених на тисячолітній українській культурі й духовості ідей, тому не могла передати їх народові. Адже не могли неукраїнський соціалізм, неукраїнський лібералізм чи якась інша неукраїнська система ідей змобілізувати націю, з'єднати її органічно і повести до боротьби за волю і державність. Під прапором таких ідей не можна було й успішно боротися за Українську державу, як за найвищу мету національної спільноти. Народ відчував, що це не його світ ідей, що це не витвір українського світу, великої національної думки на тлі збагнення імponderабілій, внутрішніх властивостей української нації. Натомість Шевченкові ідеї дотепер одуховлюють молоде покоління воюючої України, бо вони поставили на п'єдесталь ті цінності, що їх народ стихійно, від тисячоліття, визнавав за свої, за рідні, за порятунк і самозбереження серед бур та завірюх історії. Молоде покоління поставило Шевченкові ідеї за свою мету, взяло на себе завдання реалізувати їх в цілому житті нації, а навіть в універсальному масштабі – як орієнтир для інших народів. Молоде покоління висунуло зміст України вічної, зміст і якості української людини, ідейну програму нації!

Так на наших очах розгортається ідейне, духове самовідродження української нації, що в боротьбі. Теперішня фаза – це ідейно-світоглядова, культурно-релігійна, національно-політична мобілізація; фаза, в якій відбувається також самооформлювання соціальних, економічно-програмових і державно-політичних принципів українського порядку, який впливає із духового традиційного самоосвідомлення своєї якості!

У Мороза бачимо ясну формулу українських світоглядових і культурних правд: "Дехристиянізація, колективізація, індустріялізація, масові переселення із села до міста – все те було небувалим в історії України руйнуванням українських традиційних структур, катастрофічні результати якого виявилися ще далеко не повністю".

Або: "Як утвердити деспотизм кам'яного віку в душі українця, який вже в середні віки обирав кошового і сам міг стати кошовим, який породив філософію Сковороди – гімн людської особистості, з девізом "пізнай себе самого"... Філософія, для якої Я – основа всього, навіть царства Божого, і навіть сам Бог – не що інше, як повноцінне Я. Хто пізнав себе – той знайшов бажаний скарб Божий... Істинна людина і Бог одне й теж!"

Отже, Україна пізнала себе. Це не випадок, що сьогодні в Україні все більше історичних книг /романів, повістей тощо/, бо в тій стадії відродження нації йде про елемент самопізнання – повернення до джерел! Тому треба знати і пізнати добу Святослава і Ольги, добу козацьку, добу Сковороди і т. д. І хоч у тих творах трапляється і данина московській цензурі та "старшому братові", проте у своїй суті їхня тенденція – ясна!

Не випадково в загальному, стихійному плані програми відродження появляються "Собори", "Собори в ристуванні" та інші, твори про Сковороду і т. д. Історизм не уникає і алюзій до сучасного, чим виявляє вічну істину або розкриває фальшиві догми й ідеї. Він учить, сполучує минуле з сучасним, в тому й колишнє лихоліття з теперішнім, якщо "вміти" читати. Навіть Дзюба у своїй книзі "Інтернаціоналізм чи русифікація" пригадує, як було за вільної козацької України чи княжої епохи, коли Україна не знала взагалі анальфібетів... Пригадує про світле минуле української нації, хоч тут, то там цитує і Леніна... але, коли Україна мала Києво-Могилянську Академію, в якій училися норвезькі і англійські престолонаслідники,

то в той час на світі ще не було псевдобожка-всезнайка Владіміра Ілліча...

Отже, фаза історизму – закономірна. Пригадка про козацькі ідеї – дуже важлива також із погляду асоціацій із майбутніми порядками в Україні. Пригадка про княжу добу – не менш важлива, щоб пізнати, що наша нація була нацією вільних і рівноправних людей. Кріпацтво в Україні запровадили московські царі – повія Катерина, як зве її мужньо і відверто один з крайових авторів. Пригадка про "Руську Правду", яка майже тисячу років тому не знала кари смерті, ще яскравіше розкриває московське варварство, підкреслене й тепер мордом Алли Горської і Сороки чи жорстоким засудом Мороза.

Ідея слави, культ могил, міт української землі, ідея Бога, протиставлення чистоти "мандрівних соборів" і св. Покрови – здегенерованому культові москаля, в якому сполучено в одне культ Мадонни із культом содомського гріха.

Історизм – також культ держави, а не лише сантимент до світлих постатей минулого. Це й апотеоза державного, суверенного українського народу, що користувався великою славою і пошаною в довколишньому світі. Ідейно-політична мобілізація в Україні відбувається відкликом до невмирущих світлих традицій нації, зокрема до епохи державности та боротьби за неї /козацький період/, щоб через самопізнання минулого розбудити в народі національну гордість і честь, вказати, що в час своєї національно-державної незалежності він стояв на найвищому культурному й соціальному рівні, був співтворцем держави навіть у княжій добі.

Дуже часте висування у творах /напр., "За Ширмою" та інших/ глибокого прив'язання до рідної землі української матері, яка виховує дітей, має свій зміст і свою доцільність, бо мільйони депортованих у Сибір і Казахстан живуть отим українським Євшанзіллям. Героїня Катруся Зарицька за листа з рідного Львова подарувала тому, хто їй прислав його – вишиту закладку до книжки. А вишивала вона її в казематах Мордовії сльозами і кров'ю. Дехто із скептиків /трапляються вони й серед нас/ знецінює такі містичні первні, але вони суттєві для духового відродження нації. Недаром Є. Сверстюк, один з найглибших теперішніх національних мислителів, що збагнув суть України, пише про "німий щем затоплених дзвонів".

Але, це зовсім не означає, що національно-політичний державницький ідеал народу і реальні фізичні сили, необхідні для його здійснення, відсунено на дальший плян. Суттєве те, що самооформлювання українського ідеалу в багатогранних ділянках відбувається в постійному зударі з московським накинутим "способом життя". Ми не раз підкреслювали, що московський імперіялізм накидає поневоленим народам систему життя московської людини в усіх ділянках, почавши від економічного ладу аж до метафізичних понять, щоб таким чином підкорити собі людину не тільки фізично, а й духово – цілу її істоту. Для такого суцільного бою з Москвою необхідне і власне суцільне ідейне озброєння, самоусвідомлення своїх національних і людських правд. Тому дуже доцільно й пляново діє Мороз, коли – немов на маргінесі – в одному із своїх есеїв пише:

"Десь у шкільному коридорі учні зачитуються Симоненковим: "Ми не безліч стандартних "Я", а безліч всесвітів різних", а поряд на стіні стандартне дадзибао, вивішене піонервожатою, розповідає про піонерку, яка врятувала телят під час пожежі. Все охопило полум'я, дах ось-ось міг обвалитись, але вона виганяла телят. І коли б піонерка загинула, гвинтики не побачили б у цьому чогось ненормального, навпаки, виставили б цей випадок як взірець для інших".

Тут показано московський ідеал людини - "гвинтика", рівновартого з телятами, і української - людини із своїм "Я" та Сковородиним призначенням. Іншими словами: зудар московського "гвинтика" із людиною Сковороди.

Содомський ідеал та ідеал Мадонни сплетені в одну інтегральну цілість і в расового представника московської духовости - автора "Ідіота". Ідеал суцільного рабства і суцільної тиранії кошмарно з'єднані в духовості москаля, того рязанського мужика, який - як пише маршал СССР Захаров - зліз із печі й вирушив завойовувати світ. В обличчі та в конфронтації з таким духовим світом Москви, Україна мусить мобілізувати свої національні духові сили, вирощені на протязі тисячоліть нашої історії й праісторії. Тому візіонер Мороз каже: "і збагну заповітів наших праукраїнський дух" /"Луцьк"/.

Твори В. Мороза повинно вивчати молоде покоління як в Україні, так і на еміграції, бо вони допомагають пізнати дух оновленої України та шлях, яким вона прямує до своєї мети. Бо тільки завдяки зусиллям цілої нації можуть перемогти вічні українські ідеї правди і справедливости. Молода еліта українського відродження в Україні дає нам ще один приклад особливого національно-виховного значення. Чому ніхто з наших учених на чужині, зокрема молодих, не опрацює для наших юнаків мітології України, адже вивчаємо /і це добре/ мітологію Греції ми Риму, германів чи єгиптян?! У своїй збірці поезій "Прелюд" та у своїй "Хроніці опору" Мороз показує нам духову й ідейну єдність двох тисячоліть формування української нації... Як пригадає це подібні зусилля творців Акту 30 червня 1941 року знайти духову єдність усіх поколінь в ідейних прямунках тодішньої доби України?! Це не самохвальба минулих поколінь молоді, а підкреслення вічних шукань свого, що дало б нам усім, усій нашій нації, силу й натхнення боротися з накиненими нам чужими, ворожими, антиукраїнськими ідеями і давати відповіді на всі питання буття та розв'язку усіх проблем життя.

Коли хтось сьогодні скаже, що немає вишкільних матеріалів для юнацтва, активу і кадрів, то він нічого не збагнув із постанов IV ВЗ ОУН, що їх треба конфронтувати з ідейними процесами воюючої України і вивчати для ідейного озброєння, необхідного в боротьбі з ворогом. Постанови IV ВЗ ОУН - ідейна зброя на протимосковському універсальному фронті.

Після програного польського повстання, Міцкевіч і Тов'янський у Парижі попали були в пасивістичну містику, в пасивістичний польський месіанізм із формулою: "Польска - Христусем народу", що терпить за все людство і з того пасивного терпіння прийде, нарешті, з волі Бога, її автоматичне спасіння, воскресіння.

Зовсім протилежним до настанови Міцкевіча, а зокрема Тов'янського - є світ одержимих Мороза, Алли Горської та усієї героїчної молоді України. У своїх есеях, що захоплюють висловом активної віри, зокрема ж "Серед снігів", де Мороз обожнює одержимість і приклади борців, як гарантію перемоги правди, він - антипод Міцкевіча і Тов'янського! Він зразок тих, що здійснюють Шевченків заповіт: "Вставайте, кайдани порвіте"!..

Також Є. Сверстюк у творі "Собор в ристуванні", захищаючи українську національну і християнську містику - кладе її як первень динаміки нації, як чинник натхнення, складник її воюючої, а не пасивної духовости й віри. Молоде українське покоління характеризує динаміка одержимих вірою і містикою України. Воно зрозуміло вислів Ольжича про "добу жорстоку, як вовчиця". Такій добі Тов'янський не підходить, а Шевченко з його "Кавказом" і "Гамалією"! Тому Мороз мусить критикувати Дзюбу, хоч це й боляче декому - ті, що на фронті мусять гостро критикувати і М. Холодного, що

не видержав, і Драча, і навіть Вінграновського /"Український Вісник", ч. 3/.

Сташинський - вбивця сл. п. Провідника С. Бандери - зізнав, що москалі вбивають живих символів нації, щоб таким чином убити її віру і духову силу. Тому так різко, голосом духового сина Шевченка Мороз кличе Дзюбу вернутися на властивий шлях - бути прикладом! Така ж мета є і автора критичної статті "Поет на продаж, вже останній"! /"Український Вісник", ч. 3/.

Ідейно-політична мобілізація

Де причина і яка мета цієї різкості і здетермінованості?

Поруч усіх інших причин, у теперішній фазі нашої визвольної боротьби існує необхідність ідейно-політичної мобілізації нації, що є переходною частиною плану стратегії визволення.

Народ мусить бути пробуджений до активного бою, бо визволення здійснюється тільки всенародним збройним зривом. Народ мусить орієнтуватися на ідеї, що його одуховлюють, і на людей, які стають прикладом, як його незламні провідники і захисники. В час заворушень і страйків у Новочеркаську, Воркуті, в Донбасі і т. д. уна-явлюються нові народні лідери, які мають відвагу стати на чолі акції. Це провідники чинної дії, але не менш важливі й духові провідники, що такими творами як "Серед снігів" розбуджують і мобілізують народ. Роман Шухевич чи Михайло Сорока один тип народних провідників, а Мороз чи Алла Горська - інший тип. Обидва ті типи провідників необхідні нації у боротьбі за її волю і державність. На підґрунті крові Шухевича і Сороки виросла Алла і стала Аллою з безсмертним ім'ям. Її Шевченків вітраж і життєва постава були натхненням і прикладом для тисяч, а завтра її ім'я стане і прапором мільйонів.

Ідейно-політична мобілізація відбувається у кожній ділянці життя поневоленого народу, а завершиться вона у відновленій українській державі, коли сам народ буде здійснювати свою самобутність. Це активне, динамічне спрямування у боротьбі за знищення ворожої системи в усіх ділянках життя, спрямування усіх ділянок українського життя до самоздійснення, можливого тільки в Українській державі, отже - тотальна, суцільна, українська революція!

Ідейно-політична, світоглядова, культурно-релігійна, суспільно-політична, концепційно-економічна боротьба продовжується безперервно, ступнево переходить у чергову фазу і кріпшає у зударах із ворогом на всіх ділянках життя нації. Одночасно зростає і повне усвідомлення, що Українська держава може існувати тільки на основі тисячолітньої традиції нації, як самобутня національно-духова спільнота. Ніколи не може бути Української держави з московською системою життя.

Ми, із свого боку, маємо дати свій всебічний вклад у розпрацювання проблематики української революції, що буде і поштовхом для роздумувань і дії в Україні. Мусимо допомогти крайовим теоретикам розпрацювати й основи української соціальної революції. Національна революція поєднана із соціальною, як з її нерозривним складником. Не двоетапність революції, не перехід соціальної в національну, чи національної в соціальну, а одночасність їх є гарантією нашої перемоги. Це самозрозуміле, як консеквенція тотальності, суцільності української революції на усіх ділянках зудару з ворогом. Деколективізація - закономірність національної революції. Мусимо уникнути вклинення ворожих чинників у нашу суцільну революцію, які могли б здемобілізувати збройний зрив, якщо б ми поминули котрийсь складовий істотний чинник, компонент, нашої всеохоплюючої революції.

Культурна революція України - це відродження тисячолітніх духових надбань українського народного генія і розвиток наших культурних якостей та цінностей, самовиявлення українського творчого духу, генія нації через народну творчість та творчість її мислителів, письменників, мистців, поетів. Українська культурна революція - заперечення московського насильницького намагання втиснути українця в рамки московських ідей, які мали б визначати зміст його творчості, та зіпхнути його до форми і сюжету безглузлого соцреалізму чи якоїсь достоевщини...

У тому напрямі розгортається в боротьбі творчість молодих патріотичних сил України, сил, що виростають на прикладах і досвіді старших поколінь, їх безкомпромісової боротьби і великої жертвості. Тому не випадково Мороз ставить за приклад Дзюбі Зарицьку, віком своїм його матір... Не випадково Горинь віддає поклін Сороці...

"Хан короткозорий. Він не бачить, які сили виринуть на побоєвищі, коли Хмельницький програє... Тож дозволь застерегти себе ще одним повчанням: коли хочеш волі своєму народові, будь солідарний з тими, хто визволяється, в них ти знайдеш підпору", - так алегорично пише молодий письменник в Україні про сучасного московського хана, звертаючись до сучасного покоління борців української нації.

Б. Підмогильний

=====

1. Український націоналізм визнає Українську національну державу за єдину форму організації нації, яка забезпечує найкращі умови для всебічного розвитку її духових і фізичних сил. Ідея власної національної держави, яка гарантує нації суверенну владу, впливає з найглибших почувань і прагнень кожної нації, що хоче бути господарем на власній землі та здійснювати на ній свою владу.

2. Кожній нації у світі належить право на власну національну державу, подібно, як людям всього світу належить особиста свобода. Запорукою миру і справедливості у світі є організація світу на принципі національних держав. Єдність світу, звільненого від колоніалізму і тоталітаризму, як і справжня міжнародна співпраця можливі тільки на принципі рівноправності і суверенності всіх народів.

3. Український націоналізм пов'язує в одну цілість відвічні й незмінні правди, вартості й надбання української нації. В соціальному площині він здійснює концепцію такого ладу, що спирається на засадах правості, соціальної справедливості, гідності людини та гармонійного урівноваження індивідуальних прагнень із вимогами і потребами всієї спільноти. Він відкидає визиск людини людиною або режимом, визнає право на індивідуальну творчість і приватну власність, створює можливість вільно розпоряджатися прибутками власної праці. Відкидає марксистсько-большевицьку концепцію боротьби класів, а протиставляє їй концепцію співпраці всіх соціальних прошарків народу.

4. Соціальний лад у розумінню українського націоналізму виростає на ґрунті української духовості і українських побутових традицій, що тільки йому притаманні. Він не наслідує чужих соціалістичних, капіталістичних чи ліберальних спекулятивних доктрин. Технічні здобутки і соціальні досягнення інших націй світу перетворює самостійно, відповідно до власних потреб.

/З Постанов IV ВЗ ОУН - "Головні
ідеологічні й політичні принципи"/

=====

АКТ 30-ГО ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ

I НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Акт відновлення Української держави 30 червня 1941 року – чин усієї нації, наслідок суверенності й соборності української революційно-визвольної політики, ставка на власні сили та вияв віри у власний нарід. Це мужній Акт нації, яка за кожної нагоди – зовнішньої чи внутрішньої – зовсім незалежно від будь-якої зовнішньої сили виявляє свою незламну волю жити суверенним державним життям. Він – дороговказ на великому шляху нації, семафор, як їй іти у майбутнє... Дороговказ, висунений Організацією Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери, а прийняла його ціла нація у своїх дальших революційно-визвольних змаганнях. Він означав: двофронтову війну проти двох найбільших тодішніх воєнних потуг світу. Всенародний активний плебісцит майже по всій Україні схвалив той Акт і дав підтримку УДП. Самий Акт 30 червня освячений кров'ю тисяч у боротьбі проти німецьких, московських та всіх інших наїзників України і став основою політичної концепції УПА – збройної двофронтової війни!

У чинах УПА, в діях революційної ОУН, у нескореному змагу всього народу після 30-го червня 1941 року нездоланна Україна піднялася до особливих вершин. Від 1942-го до 1953-го року – всенародне повстання, як назвав той період визвольної боротьби Святослав Караванський, один з найбільших сучасних сподвижників і захисників національної ідеї. Від 1953-го до 1959-го року масові страйки і повстання в концтаборах, якими керували члени революційної ОУН і УПА. Щоб рятувати московську імперію, якій загрожував розвал від одночасних координованих повстань у концтаборах, звідки пожар всенародних революцій міг розгорітися в усій імперії, Хрущов – кат України – реорганізує концтабори... Не зважаючи на це, суперечності в тюрмі народів і людей зростали, бо їх не можна було усунути жодними "перестановками" і переселеннями.

В Україні на крові героїв ОУН-УПА, на крові цілого народу знову почалось нове відродження. Страйки і розрухи робітників у Донбасі, Новочеркаську, Дніпропетровському, Одесі, Києві, Львові, демонстрації студентів і молоді – стали доказом, що український Сфінкс оживає з полум'я, крові і жертв. Рівнобіжно й одночасно на наших очах розгортається з небувалою силою, відвагою, мужністю, ризиком і героїкою ідейно-політичний бій молодого волелюбного покоління України, яке стало на захист української культури, традицій, історичних пам'яток, українського політичного ідеалу – за національну державу, як передумову здійснення українських якостей і вартостей в усіх ділянках життя і творчості. Молоде покоління, одуховлене новим відродженням, єднається з героїчними постаттями нашої найновішої історії – Симоном Петлюрою, Євгеном Коновальцем, Романом Шухевичем, Степаном Бандерою, Михайлом Сорокою і багатьма іншими...

Так почалося нове велике відродження українського генія. Доба нової Хмельниччини перед нашими дверми... Чи ж відчуваємо її тут, на чужині? Чи йдемо у такт і тон цієї передреволюційної доби у житті нашої нації?! Чи розуміємо, що в Україні нема нічого локального, периферійного, нічого сепаратного від грандіозного процесу оновлення світу в дусі національної, християнської /релігійної/ ідеї, в дусі героїчної моралі людини як Богоподібної істоти і нації як "думки Бога". З підпільної національної християнської героїчної України променює світло оновлення! Екс Ор'енте люкс! Так, але з українського Сходу, із св. Софії, нашого Єрусалиму.

Валентин Мороз, Василь Симоненко, Алла Горська, Катря Зарицька, Михайло Сорока і багато інших – символи, носії і пробойовики того нового світу ідей, що відроджують Україну і вказують шлях до оновлення людства. Незламний В. Мороз уважає, що без вічних, духових, релігійних, національних, традиційних культурних вартостей світ не врятує себе у добу масової псевдокультури, інтелігенції без коріння, нігілізму і умовних вартостей, в добу – скажемо ми – анаціональної чи советської людини, в добу знецінення культу героїчного, обожнювання матеріялістичного, в добу духової порожнечі навіть у частині західнього суспільства.

"Стабілізуюча опора моралі – пише крайовий автор – ідея Бога і безсмертя душі... Духове життя є єдино справжнім життям... Тому наші предки вірили і казали: Собор святий вибудуємо, дух свій у небо пошлем і він у віках стоятиме... Старий козацький собор у риштуванні б'є на сполох німим щемом затоплених дзвонів. Містика? Наші водолази таких не знаходили? Але ж очима і руками не знаходиш головного..."

"Навіть у занедбаній людині пробивається туга за втраченим, за красою і правдою, за безконечністю... Перед навалом воєвод – Петрових собак – запорожці все покинули, взяли з собою... лише "похідні церкви" і весь час боролися за духове освоєння шматка чужої землі... Ці очайдушні герої не боялися смерті і їх не лякали пекельні тортури вже на землі. Отже, їхня віра не могла бути продовженням рабського страху перед карою бога-деспота /небесного варіанту самодержавного царя/. Це була релігія Вільних Людей. Бог їхній був Богом Волі, Правди і Любови. Покинувши все, вони взяли з собою свого Бога – свій Собор, який будували всечасно, завжди і в усьому..."

"Можна проголосити – пише В. Мороз – якесь ідіотське свято Свинарів або Доярок замість Великодня, але святом воно не буде..."

Мороз висуває розв'язку світової кризи, вийшовши з національних, традиційних християнських культурних первнів. Національна засада організації світу – його візія розв'язки світових проблем. Денаціоналізація, – згідно з його твердженням, – це дегероїзація і обезкультурнення людства.

Мороз – титан духу, великих візій, сміливості думки і героїчного характеру. Глибину думки молодої України бачимо з її творчості: "Був чоловік... І – нема. Як же це, вічний світе? Вернеться осінь... зима... Прийдуть весна і літо. А чоловіка – нема... Як же це клятий світе? Страшно не те, що – нема. А що й не буде ж ніколи!" – пише один з теперішніх авторів.

Нація – забороло людини. "Життя не за тих, хто ісповідує філософію перекотиполя /себто оту горезвісну – "де добре, там батьківщина"/, а за тих, хто міцно й твердо стоїть на своїй землі, хто відчуває кровний зв'язок з усіма попередніми поколіннями рідного народу. Та й не просто відчуває, а гордиться, пишається, відстоює від наклепів і брехні чистоту свого народу"...

"У нашій пам'яті Золоті Ворота золотонетлінні як символ безсмертя рідного народу, його мужності й нездоланності. Уже майже тисячу літ кожне покоління оберігає і передає нащадкам священне каміння Золотих Воріт, котре мов би промовляє – ось тут твоя пуповина, тут починається твоя історія, твоя Батьківщина і ти сам..."

"Кожна людина, незалежно від того, велика вона, чи мала, може здійснити своє покликання, виконати свою місію у цьому світі тільки тоді, коли буде сином своєї землі, свого народу, свого часу..."

Крайовий поет ушент розвінчує і "новомодних безбатченків, котрі за гучними фразами про космічний вік і всепланетне громадянство

приховують звичайнісіньку ницість своїх душ, байдужість до того, чим живе рідний народ, і, зрештою, ординарну підлість паразитів і пристосуванців". Коли сталася катастрофа, що загрожувала знищити все живе на землі, на її захист вийшли не оці оракули всесвітнього громадянства, а - "з'єднаним фронтом дерева і люди, тобто ті, що мають коріння..."

І, врешті, яке неперевершене доцінювання традиції, вічного підґрунтя нації, людини, її культури, бо культура - це передусім традиція, тисячолітня творчість нації...

"Космач - пише В. Мороз - завжди буде неподібним, завжди матиме своє обличчя. Цих людей ніколи не розкласти матеріалізмом... Люди в цих горах володіють подиву гідною здібністю одухотворювати все довкола себе. Мізерні заробітки, вічне блукання по сезонних роботах, - кажеться, що від такого життя можна навіки забути про Довбушівську церкву. В Космачі про неї говорять завжди... Всі просять Бога, щоб нафти не найшли. Ні, Космача не купити матеріалізмом..."

"Без націоналізму нема поступу, без націоналізму немає нації... Під прапором націоналізму відбувається національно-визвольний рух у всьому світі - найвизначніше явище сучасності... Більше як половина людства вважає його своїм прапором... Українська живучість це алогізм, іреальність, парадокс, якщо користуватись логікою "реалістів"... Україна це квітка, що виросла серед снігів"...

"Ми складаємо в безсмертню скарбницю народу все своє найкраще і беремо звідси, скільки хто може... Ми впливаємося краплиною в його /народу/ море і думаємо про вічність моря..."

"Мені не віриться - продовжує крайовий автор, - що може мати душевний мир людина, яка зневажила свій народ, віру, мову... Говоримо про легенду вічності народу... про безсмертя душі, про безконечність роду - про безсмертя народу..."

Чи ті ідеї і візії відродженої України не тотожні з ідеями і візіями творців Акту 30 червня і Похідних груп ОУН у 1941 році?

Недаром найкращі із старшого покоління ризикували, боролися, каралися, але не каюлися, бо їм на зміну і з нами в один гуж іде нове покоління в Україні й на чужині. Чудо України твориться на наших очах, молодь наша - це ми, ті з сьогодні й ті з учора. Чи не доказ одержимості ідеєю, коли в підбігунових концтаборах /засуджені на кару смерті, яку замінено їм на 15 років концтабору/ Леонюк, Гасюк і Христинич організували ОУН-Північ?!

Як же в обличчі такого страшного горіння ідеєю України, яку ставлять в осередок шукань світу, як революційну проблему людства з погляду її ідейного змісту, незламного людського революційного потенціалу, геополітичного положення, невичерпних багатств землі, як же в обличчі національно-ідейної концепції Валентина Мороза, великого страдника і борця, - виглядає оце знецінювання української справи, трактування її як переферії, малозначної, другорядної у світовому змагу потуг, що чинять нові еміграційні капітулянти, спекулянти, недовірки...

Під час проголошення Акту 30 червня 1941 року, маловіри уважали нас - націоналістів-революціонерів - лицарями "абсурду", фантасмами, а то й шкідниками... І тепер знову в обличчі таких феноменальних людей, як Мороз, Алла Горська, Сорока, Зарицька, Симоненко та інші, що одержимі Україною і ставлять її в осередку світу, - з'являються слабодухи і т. зв. реальні політики.

Нас не врятує орієнтація ні на Пекін, ані на Вашингтон, як не врятувала орієнтація капітулантів на Берлін чи Варшаву. Нас не

врятує орієнтація на чужі багнети, які прагнуть завоювати нашу багатющу землю і поставити собі на послуги генія нашої нації. Україна завжди визволялася шляхом революції, шляхом геніяльних імпровізацій, підготовлюваних боротьбою цілих поколінь, як це було за часів Хмельниччини, в 1918-их чи в 1940-их роках. Чужі багнети ніколи не принесли нам визволення. Так було і 1941 року, тому уряд відновленої Актом 30 червня Української держави виступив проти найбільших воєнних потуг того часу.

Наша орієнтація – орієнтація на наш вічний святий Київ! Коли капітулянти і "реалісти", про яких пише Мороз, послуговуються куцою, приземленою логікою сьогоднішнього дня, то майбутнє буде-ється логікою завтрашнього дня. А віднайти її може тільки одержимий. "Біймося, як вогню "реалістів", коли хочемо бути українцями... Україна це квітка, що виросла серед снігів! Вона живе завдяки логіці одержимости. "Реалісти" на Україні ніколи не були українцями... Україна показала унікальний приклад сили... Це і є основою дивовижної української твердості знаходити силу і надію в собі, бути незалежним від зовнішніх джерел і надії..."

Як же соромно і боляче супроти Алли Горської, Катрусі Зарицької, Мороза чи Христинича, коли на еміграції т. зв. реалісти прагнуть приподобатися Пекінові, себто чужій силі, у протилежність до українських візій Мороза та Симоненка з його кличем: "Хай мовчать Америки і Росії, коли я з тобою /Україно/ говорю..." Еміграційні "реалісти" /насправді, капітулянти! / хочуть маоїстсько-ленінського типу комуністичної, себто неукраїнської і анти-української держави, копають таким чином гріб українській незалежності, бо комунізм може втриматися в Україні тільки чужими багнетами!

Україна на чолі поневолених народів – окрема суверенна сила світової політики, за яку йде бій світових потуг. Звести Україну до "периферії", до "додатку", до льокальної справи – це зрадити велике післанництво, Богом дане нашій нації, це зрадити св. Андрія Первозванного, св. Володимира Великого, Святослава Короброго, Мазепу, Шевченка, Петлюру, Коновальця, Бандеру, Чупринку та наших сучасних героїчних синів і доньок типу Валентина і Алли!

"Наші "реалісти" – пише Мороз – звикли до "додатку" Пушкін і Шевченко, або Некрасов і Леся Українка, але ніколи Шевченко та Пушкін!"

"Українська національно-революційна армія, що твориться на українській землі, боротиметься далі проти московської окупації за УССД і за новий справедливий лад у цілому світі", – читаємо в Акті 30 червня 1941 року. І сьогодні не капітуляція, а боротьба стала девізом теперішнього молодого покоління в Україні.

Коць Микола, викладач технікуму у Тернополі, засуджений на 7 років ув'язнення тільки за те, що правильно зрозумівши спрямування Симоненкового вірша "Курдському Братові", поставив у двох місцях замість "курде" – "українцю".

"О, українцю, бережи свої набойі,
Але життя убивців не щади!
.....
Веди із ними кулями розмову...
.....
О, українцю, бережи свої набойі,
без них тобі свій рід не вберегти"!

У Новоросійську розкрито групу націоналістів, яка стосувала тактику збройно-партизанської боротьби за державну незалежність.

Восени 1970 р. біля Москви відбулися маневри військ МВД під гаслом "Здушення повстання в концтаборі"...

Так збройна боротьба – концепція ОУН-УПА – наявна у свідомості та діях молодого покоління. Фронт поневолених націй, об'єднаних в АБН-і – має захисників і пропагаторів у сучасній відродженій Україні. Наприклад, один з крайових поетів присвячує низку поезій різним поневоленим в СРСР народам, але ні одного – москалям. Караванський захищає у своїх писаннях права теж інших народів.

Розкриті підпільні осередки типу "Українська Робітничо-Селянська Спілка", "Український Національний Фронт", "Український Національний Комітет" і численні інші захищали ідею УССД. Не зважаючи на різні методи й форми протестів-боротьби, мета однакова: мобілізація якнайширших кіл громадськості, усвідомлення мети змагань, використання суперечностей московсько-большевицької системи панування та політики супроти поневолених народів.

Приклади фанатичної самопожертви одержимих ідеєю України /само-спалення в Києві Василя Макуха, члена ОУН і бійця УПА, з окликом "Хай живе вільна Україна", чи Дідуха перед будинком КГБ у Москві/, – доказ, що є не лише ідея, а й люди, що нею горять. Борець УПА Олійник 25 років, разом з іншими, збройно поборював московських окупантів на Волині, а на Тернопільщині група членів ОУН, що її розкрили катєбісти в 1961 році, загинула в героїському бою з ними, живою залишилась тільки важко поранена Марія Пальчак. Отже, лиш зброя вирішуватиме нашу перемогу. Самоусвідомлення цього бачимо з фактів в Україні. Ми переможемо також тому, що боротьба відбувається в усіх ділянках життя за інший, за український зміст. Наша революція тотальна: національна, соціальна, світоглядова, економічна... Народ всюди виявляє своє прагнення жити самостійним державним життям.

Навіть дерева, як пише крайовий поет, ведуть бій з ворогами.

"Прийшли чужинці, скривдили дерева,
Зробили шибеницю з дерев,
Вона стояла на базарній площі,
Ридма ридали сиві матері,
Вона стояла на базарній площі,
Наперехресті болю і вітрів,
А коли хлопців привезли і повісили, –
Не зашморгом, не смертю, не плачем,
Вона їм пахла партизанським лісом,
живицею, корою і дощем..."

"Яблука відстигли на прощання,
Ворон сів на яблуневий пенъ,
Бо коли везли /із України/,
На очах порубані сади,
Мов пеньки тужили на колінах,
Як везли достиглі вже плоди...
А снігів, снігів, аж зараз тьмяно,
Скільки тут бинтів на свіжі рани..."

Повстанська війна – українська історична концепція, вона тим більше актуальна тепер в термоядерній й ідеологічній добі. Зміст ідеологічної війни глибоко розпрацьовало молоде покоління України, а концепцію модерної війни чином розпрацьовував співтворець Акту 30 червня 1941 р. Головнокомандувач УПА ген. Тарас Чупринка-Шухевич. Вона – альтернатива до атомової війни.

Проти концепції Гірошіми ми висунули концепцію Чорного лісу, а також і концепцію міської партизанки!

Як у Мороза Космач проти концепції Вавилону, себто проти перемішання народів, культур, мов і національного суспільства, як Київ проти Москви, св. Софія проти Кремлю, - так революційна ОУН, як пробойова сила України, проти КПСС-НТС, організаторів московського народу для загарбництва світу. У міжнародному змислі АБН, побудований на нашій визвольній концепції, через ЕРС-БАКЛ організує світовий протиросійський фронт!

Покоління, яке творило Акт 30 червня 1941 року з'єдналося в боротьбі та героїчній життєвій поставі по тюрмах і концтаборах із наймолодшим поколінням: мати з сином, батько-герой із сином-борцем! Макух з Аллою Горською, Зарицька з Морозом, Лук'яненко з Горбовим. Отже, єдність ідейна, єдність героїв, єдність різних поколінь одержимих. Ми не самі, ніхто з нас не самий, в Україні існує спільнота грішників і спільнота святих, героїв... Наше місце у спільноті борців за волю і державність України, у спільноті героїв.

В Акті 30 червня 1941 року ми проголосили:

"На західніх землях України твориться українська влада, яка підпорядкується українському національному урядові, що створиться у столиці України - Києві".

А це означало: немає Збруча! Соборність ідей і чину! Перемога ідей соборности вже очевидна в Україні.

"Твій Київ - України Партенон,
Його Печерська Лавра - величава
Поміж світил - тисячолітніх грон,
Тут піднялася твоя свята держава.
Тут предки твої мчали у віки,
Крізь Золоті Ворота, в славу куті,
Прадіди твої і прабатьки,
Своїх дітей хрестили у Славуті"...

А один з наймолодших письменників України пише:

"Як глянеш у глибину віків, хтс тільки його /Києва/ не воював! І всі палили, нищили, стирали з лиця землі. А він стоїть, наш стольний Київ, неначе Фенікс, який воскрес із попелу... Оце Михайлівський Собор золотoverхий, ровесник Лаври... Поглянь, як будували ми з тобою, коли столиць теперішніх ще не було й на світі..."

Такий культ Києва віддзеркалений і в Акті 30 червня 1941 року. Молоді творці в Україні підкреслюють єдність і соборність українських земель також звеличуванням Львова побіч Золотoverхого Києва - українського Брусалиму:

"О, Львово, обитель Лева!
Пророком народ твій був.
Він силу твою сталеву
Ще здавніх давен відчув...
Проснулася левина сила:
З міжгір'я, де в'ється плай,
Від бойківських хат похилих
Неслось громове: Вставай!..
Мій брате, могутній Львово,
Твердинею правди стій!..
Це батьківський голос крові
Озався в душі моїй"...

Або:

"Цілий тиждень ходжу і живу між левами
Недаремно і місто називається Львів..."

.....

Я побачив у Львові Шашкевича очі,
Кривоносові плечі, Франкове чоло.
Сивий Львово! Столице моєї мрії,
Епіцентре моїх радощів і надій,
Вибухає душа, я тебе розумію,
Але, Львово, хоч трішки мене зрозумій.
Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від степів, де Славута легенду снує,
Щоби серце твоє одчайдушне левине
Краплю сили вдихнуло у серце моє"...

Традиції 22 січня 1918-го і 30 червня 1941-го років - живі в Україні. Вони живіші там у дії, як у нас - на чужині. Коли Аллу Горську замордували москалі у Василькові біля Києва, Василь Стус пише про горстку тих, що вірять і борються, стають прикладом для інших. Коли засудили Валентина Мороза, Ігор Калинець у "Треносі", над ще однією хресною дорогою, пише, що образ Мороза повинен бути перед очима нас усіх. У "Страсті десятих" він ставить нам страшний закид:

"З любові до нас
Прийняв /Мороз/ на себе
Таку страшну кару
Щоб спасти нас від найбільшого гріха
Байдужості до вогню"! - себто байдужості до великої ідеї України!

"Я хотів би, щоб ця книжка
Була для Тебе хоч на мить
Хусткою Вероніки на хресній
дорозі.
Я хотів би, щоб ця книжка
як хустка Вероніки нагадувала
нам про святість Твого обличчя".

/До Валентина Мороза/

Яка палаюча любов до України в цього молодого покоління:

"Пахне сонцем грішне небо,
В сонці - твоє полум'я руде,
Всі ми прийдем на той світ до Тебе,
Тільки Україна хай не йде"...

/До В. Симоненка/

Акт 30 червня 1941 року благословили обидві наші Церкви. У Президії Національних Зборів, що проголосили відновлення Української державности, був теперішній Первоієрарх Української Греко-католицької Церкви Кир Йосиф, тоді єпископ львівський, що мав уповажнення від Слуги Божого Андрея.

Суверенітет чи помісність наших Церков, їх патріярше завершення - також закономірна консеквенція Акту 30 червня 1941 року: суверенітет нації на усіх ділянках життя народу. Симон Петлюра захищав Патріярхат нашої Православної Церкви слушно і правильно. Патріяршу ідею, змаг за її здійснення для наших обидвох Церков підняла й революційна ОУН 20 років тому. IV-ий Великий Збір ОУН повністю схвалив необхідність завершення наших обидвох Церков Патріярхатами.

Своєю послідовністю і мужністю Верховний Архієпископ Кир Йосиф добився здійснення значної частини прав для УКЦеркви і її Патріярхату. Перервавши накинену йому невдячним Ватиканом мовчанку, Кир Йосиф оскаржив безбожницьку Москву за народовбивство і переслідування християн в Україні, а Ватикан - за кооперацію з московськими

вбивцями. Проти волі папи - коекзистенціаліста з Москвою - Він довершує усаможествлення УКЦеркви, відсуваючи чужинців від втручання у її справи. Формальне завершення УКЦеркви Патріархатом тепер у руках наших Владик і цілої української спільноти.

Неприхильні нам папи минаються, але наші Церкви, як і Україна, не минуться! Св. Андрій Первозваний, Апостол Христовий проголосив: "З Київських гір засяє Божа благодать..." Отже, Київська благодать, а не конче Римська! Св. Петро був у Римі, а св. Андрій у Києві!

Папа Павло VI-ий перейде до історії як неприхильний українській страдальній Церкві й українському героїчному християнському народові римський Первоієрарх. Прийдуть інші папи, які напевне будуть гірко жалувати і каятися за теперішню "політику" Ватикану, шкідливу для правдивого християнства. Папу Павла VI забудуть, але мученика Христового, борця за перемогу Христової правди над безбожними тиранами Ісповідника Віри, великого українця Кир Йосифа - історія не забуде!

Не забуде вона і нашої мученицької УАПЦ, п'ятдесятиріччя якої ми відзначали мин. року; не забуде і наших великих Митрополитів-Мучеників Василя Липківського і Миколу Борецького. Автокефалію нашої православної Церкви здійснив великий митрополит В. Липківський проти волі і згоди чужинців, без жодної їх допомоги. Цей чин великого Митрополита Липківського повинні взяти собі за приклад Владика Української Католицької Церкви. Кожному українцеві-соборникові повинен бути ближчий наш рідний православний Владика, ніж будь-який чужинець - ватиканський достойник!

Екуменізм у нашому народі, поміж нашими Церквами, спільний захист воюючої і страдальної християнської України всіма нашими Ієрархами, український екуменізм проти безбожництва і народовбивства Москви, а не екуменізм Ватикану і Світової Ради Церков з церквою антихриста в Кремлі!

1971 року ми віддали заслужену пошану Великим мученикам УАПЦ, голові Української держави Симонові Петлюрі, Героям Базару, великій пророчиці Лесі Українці, що проти надії вірила в Україну.

Але сама пошана без діл - мертва. Ми беремо на себе велике зобов'язання здійснити їхні ідеї, для яких вони жили і за які віддали своє життя.

Світова Антикомуністична Ліга мин. року на конгресі в Манілі висунула Валентина Мороза і його ідеї як приклад, як символ і дороговказ для благородної молоді всього світу, як протиставлення Чегеварам, Кастрам, Ленінам!

Маємо повне право, в ім'я наших великих національних ідеалів, вимагати від себе самих і цілої української громадськості в діяспорі більше зусиль і жертвності для української визвольної справи. Тому й питаємо:

Чому організації наших правників, письменників, мистців, лікарів і психіатрів не стануть на захист юристів Лук'яненка, Кандиби, Горбового, Мороза, Караванського? Чому не зобілізують американських адвокатських палат до акції на їх захист? Чому наші наукові інституції - НТШ, УВАН, УЗУ та інші - дотепер не розпочали акції серед наукового світу вільних націй в обороні геніального Мороза чи капітального перекладача творів Шекспіра і науковця Караванського?! Чому тільки одинокі наші жінки ведуть систематичну акцію в обороні Катрі Зарицької і товаришок?! Чому американські психіатричні т-ва не протестують проти ув'язнення у божевільнях СССР наших інтелектуалістів і борців?! Де акція наших психіатрів-лікарів?! Чому наші Церкви не ведуть систематичної акції на захист

наших підпільних Церков, в обороні Архiepіскопа Величковського? Чому наші священники обидвох віровизнань, а також українські євангеліцькі пасторі не діють подібно, як жицівські рабини публічно, демонстративно? Де є наші радіопередавання воюючого українського християнства? Клич "Обличчям до України!" означає - обличчям до неї на усіх ділянках! Невже родини ув'язнених не потребують теж фінансової допомоги? Чи сповняємо наші зобов'язання супроти них?

Будьмо там, де треба - реалістами. Дійсність така, що нам не допоможе ні папа Римський, ні архієпископ Кентерберійський, бо вони пактують з Пименом, з Москвою, про долю наших Церков і нашого народу мусимо вирішувати самі. Нам може допомогти інший, воюючий, героїчний християнський світ, який, на жаль - ще не проявив себе належно! Все ж і на Заході є ще борці за правду й справедливість, є ще наші приятелі! Але їх здобуваємо для нашої справи лише одержимістю, великими ідеями і незламною вірою у свою правду! Біймося скептиків і тих, які відкидають всякі догми віри! Лихо не в догмах, а в скептицизмі, у сумнівах, у людині без жодної догми, в людині, яка не вірить в ніщо.

Українська правда уже здобуває собі активних приятелів у світі. Через АБН-ЕРС-АПАКЛ-ВААКЛ, завдяки нашим широким масовим протиросійським акціям, а головню завдяки крайовій боротьбі - ми поставили нашу справу на форум світової політики. Ми бачили, наприклад, як мужній виступ нашого Патріярха у Римі розворушив опінію світу. Українці перші зорганізовано сказали своє "ні" найбільшій духово-церковній потузі світу, коли вона почала йти на манівці й ставати на антиукраїнські позиції. І світ заговорив про Україну, про цю велику світову загадку! Говорив він і тоді, як ми атакували Хрущова у Штокгольмі, який - злякавшись духу немирущого гетьмана Мазепи - репетував: "Мертві стають із гробу!"

Так, Україна воскресає всюди - на рідних землях і в цілому світі. Коли сто тисяч людей на вічу в Манілі слухає українського слова, коли в Токіо під час світової протиросійської Конференції японці несуть прапор України під оклики 30-тисячної японської публіки "Хай живе вільна Україна!", коли українець є у президії світової протиросійської і протикомуністичної централі, коли ми стаємо рівнорядним партнером воюючих національних сил вільного світу, коли організована молодь Скандинавії, Бельгії, Італії, Японії та інших країн із власного почину захищає справу України і її воюючої молоді акціями в Москві, то це доказ, що Україна - революційна міжнародна проблема, від розв'язки якої у дусі нашої концепції залежить тривалий справедливий мир і безпека у світі, що можливі тільки після розвалу московської імперії і знищення комуністичної системи!

В "Українському Віснику" /випуск 4/ читаємо, що українська еміграція замало розгортає масові акції, зокрема на захист Мороза та інших. Це правда! Все ж треба з признанням відзначити акції нашої молоді - бурхливі демонстрації, включно з голодівкою! Вже найвища пора, щоб ми масовими акціями всіх українців, незалежно від віку і професії, показали москалям і на чужині нашу силу, нашу готовість до безпощадної боротьби з ними. За Мороза, за Аллу Горську, за Сороку і тисячі інших треба спільно з патріотами вільного світу вчинити москалям і на Заході пекло, щоб кожного із них огортав страх за їх нікчемне життя убивців! Фронт не лише в Україні - він також і тут, на чужині!

Поборюймо зрадників національного протиросійського фронту, асиміляторів, латинізаторів, американізаторів нашої Церкви і молоді: даймо всебічну підтримку первоієрархові нашої УКЦ, Синодові УКЦ, щоб під проводом Ісповідника Віри Кир Микофа скріпити український дух, мову, обряд, традиції в УКЦ і на тій базі допро-

вадити до так бажаного усіма нами замирення на церковному відтинку в душі українського воюючого християнства і єднання з нашою Українською Автокефальною Православною Церквою, головно в дії на захист України і українства, як на Рідних землях, так і на чужині. Сприяймо об'єднанню під прапорами митрополита-мученика Василя Липківського наших православних митрополій і єпископатів у єдину могутню патріяршу УАПЦ. Це також заповіт Акту 30 червня 1941 року.

Допомагаймо морально, політично, дієво, а також матеріально борцям і їх родинам в Україні і поза нею – в тюрмі народів!

Наш головний фронт – фронт проти ворога! У грізну годину нації чуємо голос Нескорених з України, з концтаборів і тюрем: "Не будь Пилатом, що вмиває руки в тяжку годину, коли козацьке плем'я несе свій хрест на висоту Голгофи..."

"Не маєм права вмерти, доки наш народ у рабстві... Земля не прийме – викине"... Не уважаймо себе вже тільки предтечами! Ні, ми – наше покоління – маємо досягти перемоги! Спільно з юними борцями, які відверто ставлять в Україні чоло ворогові! Жодного компромісу між Києвом і Москвою нема і не може бути! Як не було між Мазепою і Петром, між Петлюрою і Леніном, між Бандерою і Сталіном, між УПА Чупринки і російською армією, між ОУН і КПСС!

Між актами 22-го січня 1918-го, 30-го червня 1941-го років і Мазепиними ідеями існує повна єдність, яка мусить завершитися переможним чином. І вже не буде знищення Батурина, а Кремля-Москви!

Київ проти Москви, хрест і тризуб проти серпа й молота! – під тими святими знаменами Україна переможе! Зродилось бо нове покоління, одержиме вірою в Україну, яке серед найважчих умов мордовських концтаборів устами систематично затроюваного московськими убивцями Левка Лук'яненка заявляє: "Коли б я був єдиним українцем на світі – я й тоді боровся б за Україну"!

Честь і слава одержимим України!

Я. Святоюрський

=====

7. Підготовка революційного зриву ставить перед ОУН питання мобілізації існуючого потенціалу найкращих народних мас та відповідного спрямування нагромадженої енергії. Йдеться про те, щоб таким чином перехилити баянс у власну користь, вириваючи з-під прямого чи посереднього контролю окупантського режиму елементи його сили, всіх тих, хто досі був приневолений йому служити. Большевицько-російський режим, його ставленці в Україні і серед інших поневолених народів, комуністична партія та віддані їй люди, становлять лише незначний відсоток всього населення. Коли ж широкі народні маси, які в душі ненавидять окупаційний режим і ставлять йому пасивний спротив, стануть активно по боці революції – відношення сил зміниться, і тоді прийде безсумнівно до розвалу російської імперії і знищення накиненої системи. Звідси випливає основне завдання ОУН під сучасну пору: все більше мобілізувати й все більше організувати існуючий, але ще розпорошений потенціально протимперіальний та протикомуністичний народний масив і створити з нього дійову силу революційної боротьби.

/З Постанов IV ВЗ ОУН – "Головні елементи української революційно-визвольної стратегії"/

=====

Михайло Якименко

ДО ПИТАННЯ НАШОЇ ЦЕРКОВНОЇ ПОЛІТИКИ

I

Християнську релігію, як основу духової сціленості й моралі українського народу, визнаємо непорушним скарбом нації, а гармонійну співпрацю і взаємонаближення українських християнських церков – національною konieczністю. Це передумова можливого з'єднання у майбутньому.

Християнська релігія дає сьогодні погляд на світ і життя величезної більшості українського народу. Можна сподіватися, що після большевицьких переслідувань релігійність українського народу вийде з катакомб і розгорнеться наново.

Кожний живий світогляд – це гієрархічний порядок мислення, почувань і вольових поривів, своєрідна держава духу, що створює внутрішній світ людини. Один живий світогляд у більшості народу або /сучасною політичною мовою/ одна спільна ідеологія – це основа внутрішньої сціленості нації. Порухення цієї сціленості розвалом спільної релігійної ідеології грозить небезпечними релігійними війнами, що нищать і смертельно послаблюють націю. Звідси прямий висновок: християнська релігія, як однастайність світогляду і задум життя /мораль/ величезної більшості українського народу, як підбудова української духової єдності – для української національної політики одна з важливих підвалин.

Треба ще звернути увагу і на внутрішній зміст християнської релігії, спертої на готовість жертви для ближніх і, одночасно, на пошані особистості, – тоді зрозуміємо підкреслення тієї тези, яка християнську релігію називає скарбом нації.

Друга частина тези про konieczність вже тепер гармонійної співпраці українських церков стає логічним наслідком з раніших міркувань. Внутрішня духовна єдність, душевне усуцільнення нації вимагає завершення. З національного погляду, церковний розділ небезпечний ще і тим, що він збігається з колишнім політичним поділом на "галичан" і "наддніпрянців". Рана збручанського кордону ще ятрить в українському організмі, тому необхідно засипати його і на церковному відтинку! З'єднання українських церков можливе лише за спільним однозгідним рішенням Ієрархій наших церков на визначеній ними базі.

ОУН стоїть за патріярше завершення наших обидвох Церков. Вона /ОУН/ сприяє і підтримує процес взаємонаближування та гармонійної співпраці з метою з'єднання в майбутньому, але базу з'єднання мають визначити і узгіднити Ієрархії Церков, договорившись між собою. IV ВЗ ОУН встановив чітко наше становище в церковних справах і воно зобов'язує.

II

Релігійна проблема має в українській культурній і державній політиці особливе й основне значення, далеко більше ніж в інших європейських народів. Релігійний світогляд в українському світі є світоглядом-ідеологією великої більшості.

а/ Значення в культурній політиці: кожна нація знаходить себе також у релігії. Звідси духова культура нації має на собі печать релігійної творчості. Кінець релігійності – це кінець культурного періоду життя нації, початок чистої цивілізації. Напр., грецька

різьба, математика Евкліда і т. п. - це іншими засобами висловлений світогляд Гомера. Візантійська мозаїка, арабески - це прототип алгебри. Європейське християнство з його тугою до безконечності і вічності - прототип контрапункту математичної функції і т. п. /порівняй, Шпенглер/. Культурний процес, духовна творчість України має глибокі релігійні первні. Національна і релігійна ідея нерозривно пов'язані зі собою /напр., Мороз, Сверстюк і т. п./

б/ Значення в державній політиці: в нас релігійний світогляд - світогляд великої більшості українського народу, об'єднуюча духовна ланка, одна ідеологія.

Тому українська релігійна проблема різниться від європейської релігійної проблеми. Наприклад, у Німеччині дві третини населення - міська людність, що перейшла або марксівську або природничо-моністичну чи позитивістичну школу. Тільки одна третина, і то може частина її, живе дійсно релігійним світоглядом. Таким чином тут релігійний світогляд - ідеологія меншості. Звідси намагання дати якусь одну панівну ідеологію, як, наприклад, у 30-их роках - націонал-соціалістичну. Звідси ідеологічна боротьба між християнською організацією і націонал-соціалізмом, себто між ідеологією, що не хотіла визнати свого зменшеного засягу, та ідеологією, що хотіла стати світоглядом усієї нації.

В українському народі - навпаки. Християнство є ще живим світоглядом - ідеологією великої більшості.

2. Українська національно-державна ідеологія мусить знайти співзвучність із світоглядом більшості, особливо тепер, коли після большевицького гнету релігія може розгорітися новим патосом, а тим самим українська церковна політика мусить трактувати церковно-релігійну проблематику як одну з найважливіших і найскладніших.

а/ Кожна національно-державна ідеологія, що виходить із глибоких прагнень і дійсних потреб нації, має свою притаманну закраску.

/Наприклад: італійський фашизм своїм зворотом до ідей римського кесаризму, своїм підкреслюванням держави, як елементу, що конститує націю - мав прикмети латинського раціонального характеру. Націонал-соціалізм, німецьким звичаєм, шукав чогось темнішого, містичного. Він знайшов ту містику в міті крови, в расизмі. Раціональна держава - тільки знаряддя нації, а не конститууючий її чинник, як в італійському фашизмі/.

Українська національна ідеологія повинна знайти свою питоменість у синтезі нації з релігійністю, що відповідатиме культурному вікові українського народу та його становищу між нинішнім технічно-цивілізаторським Заходом і містичним Орієнтом.

б/ Для нашої державної політики релігійний патос в українських формах повинен стати однією з підвалин державності. Якщо українська державна політика не зуміє знайти спільної мови з релігійністю свого народу, тоді неоформлена релігійність може стати випадовою брамою московського релігійного месіанізму, подібно як неоформлений українською політикою патос соціальної революції став 50 років тому одвертими воротами для червоної Москви.

3. Для української культурної політики неможливі:

а/ релігійна байдужість,

б/ боротьба проти релігії,

в/ байдужість у відношенні до церкви, що її виявом є розподіл держави і церкви.

До а/: Релігійна байдужість означала б байдужість у відношенні до живого світогляду великої більшості народу. Це особливо немож-

ливе в добу, коли держави стають органами усунутих націй-народів, а не як колись, коли нацією, отже і володарем держави, були тільки якісь частини народу /напр., князь і дружина, занорізьке військо/.

До б/: Боротьба проти релігії - большевицька позиція /релігія - "бпіум народу"/. Позиція ідейно перестаріла /XIX стол./ і політично безнадійна, особливо там, де релігія є світоглядом більшості. Така позиція для української культурної політики виключена.

До в/: Розподіл між державою і церквою за зразком Франції у нас неактуальний. Там він оздоровив і релігійність, і церкву. Але там церква була вже сторіччями вкоріненою і розбудованою, централізованою організацією. Вона, спершись на власні сили - віджила.

В Україні українська церква ще шукатиме свої організованої форми. Держава мусить допомогти їй у цьому, інакше релігійність може розплистися в отаманщині сект, в ідеологічно-релігійному хаосі, а вкінці в релігійній війні. Тоді релігійність може підірвати і розвалити державу, замість зцементувати її.

4. Вказівкою для української культурно-державної політики у відношенні до релігії і церкви мусить бути - співпраця держави з церковною організацією:

а/ для культурного /дивись т. 1а/ і політичного /дивись т. 2б/ визволення українства від впливів чужих церковно-релігійних організацій, головню Москви;

б/ для релігійного з'єднання українства у висліді домовлень між ієрархами наших Церков, чи для взаємонаближення і співпраці поміж нашими Церквами, щоб жива релігійно-церковна єдність стала твердою базою і політично-національної єдності, отже цементом і найпевнішою підвалиною української державности. Єкуменічний рух охоплює уже тепер поодинокі нації /напр., Німеччину/, він нуртує серед різних релігій і віровизнань, тим більше повинен бути актуальний на українському церковному полі.

5. Тільки - а/ обрядово чисто-українська, б/ організаційно авторитарна церква - сповнить завдання, визначені в точці 4-ій.

До а/: Всяке московщення з одного, латинщення з другого боку - віддаляють одну від одної дві українські церковні організації: православну і греко-католицьку та поглиблюють прірву між ними.

До б/: Соборноправство це: 1/ типова політична демократія в церкві, отже групове роздрібнення; 2/ утруднення взаємонаближення /найближче воно було за Петра Могили, авторитарного православного митрополита/; 3/ внутрішньо-православна дисгармонія і хаотизація /порівняй подібну думку проф. М. Грушевського, його оцінку братської політики східних патріархів/.

Очевидно, ця теза не означає нехтування або применшення заслуг соборно-правного принципу в обороні самої Церкви в польській і російській займанщинах. Так само не можна заперечувати, що демократичний принцип був вигідним знаряддям у політичній боротьбі українства за свої права в Австрії і Росії 19-го і на початку 20-го століть. Все ж обмеження соборно-правства необхідне, бо маємо на увазі українську державну політику, а не українську визвольну політику.

6. Тому українська державна політика мусить підтримувати в православній церкві ідею авторитаризму, в греко-католицькій церкві - ідею чистоти українського обряду /східництво, але тільки в обряді, а не в організації/, а також українську церковну мову в обидвох наших Церквах.

Вкінці, українська державна політика мусить протиставитись примусовому celibатові, як:

- а/ незгідному з традицією української церкви;
- б/ припиненню джерела світської інтелігенції на місцях;
- в/ як причині обниження рівня духовенства, принаймні в перші роки, коли виникнуть відповідні перспективи для української інтелігенції і на неприманливу долю примусового самітника в глухих селах ітимуть тільки ті, що вже до нічого іншого не здібні.

Celibat навіть у дотеперішній практиці, коли українській інтелігенції у польській державі було дуже тісно, все ж не сприяв особливо корисному доборові людей. В Українській державі цей добір був би ще гірший.

7. Українська державна політика відкидатиме агітаційне "навертання" з одного віровизнання на інше, бо - замість замирення - це вело б до полеміки і ненависти між ними.

Українській державній політиці тим легше зважитися на таке рішення, бо ні одна з українських церков сьогодні внутрішньо не готова до експансії. Навпаки, їх головною журбою повинно стати внутрішнє оздоровлення і організаційне удосконалювання.

8. Підтримуючи намагання до єдності шляхом гармонійної співпраці і взаємонаближування Ієрархій наших Церков та залишивши за Ієрархіями знайдення бази для з'єднання, ОУН - за сучасних умов - захищає два патріархати - Патріархат Української Православної Церкви і Патріархат Української Греко-Католицької Церкви.

Справа одного патріархату для обидвох Церков може бути тільки тоді актуальна, коли обидві наші Церкви однозгідно знайдуть базу його творення. Такої бази досі не знайдемо, тому ідея одного патріархату для обидвох Церков тепер роз'єднує нас, а не об'єднує. Тепер актуальний патріархат для УКЦ, як і підтримка ідеї патріархату УАПЦ.

Авторитаризм у церковній організації, яка будується не на статутівім членстві - природний.

9. Авторитаризм - сильний і здібний провід та туго організований апарат. В українській дійсності це перш за все питання людей. Звідси висновки для української державної політики:

а/ в Греко-католицькій церкві стежити, щоб ієрархія не йшла в розріз із тезами української державної церковної політики.

б/ в Православній церкві довести до об'єднання митрополій і єпископатів Української Автокефальної Православної Церкви.

Вийшовши з революційного статус кво, коли велика кількість священників без належної освіти, державна політика матиме за завдання:

- 1. підносити священство на все вищий освітній рівень;
- 2. творити відповідне шкільництво для виховання духовників, що хотіли б і вміли б здійснювати тези української церковної політики.

10. Відношення держави до релігії і віри: Об'єктом державної політики є релігійна організація - Церква, а не сама віра і її догматика. Тут держава нічого не приписує, отже не запроваджує жодної позитивної цензури. Існує, як у мистецтві, тільки негативна цензура, що не допускає протидержавних дій.

11. Українська держава буде співпрацювати і опікуватися релігійно-церковним життям великої більшості народу, себто - співпрацюватиме з Українською Автокефальною Православною Церквою і Українською Греко-католицькою Церквою і даватиме їм піддержку. Згідно з основним конституційним законом, буде свобода віровизнань, якими держава піклується, якщо вони закріплюють мораль і національну гармонію.

=====

І. Михайленко

НАША КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА

/Міркування і проєкції/

Українська духовна культура, як найглибший вияв нації, мусить мати забезпечену постійну підтримку і свободний розвиток у визначених добром нації межах.

Духова проблема в українському світі глибша ніж в інших європейських народів. Перед Україною ще власний золотий вік. Але, якщо Україна не відродиться духово, вона буде духовою колонією, а за духовим поневоленням приходить поневолення економічне і політичне. Це добре усвідомляє собі молода культурна еліта України, яка з небувалим ризиком бореться за самовиявлення оригінальних первнів української духовності і поборює чужі й ворожі імпортовані ідеї і форми. Духове відродження в українському світі така сама політична справа, як і закріплення своєї держави, тому підтримка духової культури не є ласкавим меценатством, а одним з основних обов'язків політичного проводу.

Справжнє духове самовиявлення відбувається тільки в атмосфері свободи, яка дає можливість окремим творчим одиницям знайти своє й одночасно національне духове багатство, свою й одночасно національну духову глибину. Тому українська культурна політика не матиме характеру зайвих приписів і зайвого втручання, щоб обмежувати творчу працю українського духа. Українська культурна політика не буде, як московські большевики, втискати духову творчість у вузькі рамки якоїсь доктрини, визначивши вченим і письменникам готові висліди або урядові мистецькі чи наукові методи.

Українська культурна політика буде тільки особливо опікуватися тими прямованнями, що виростатимуть з української душі та виявлятимуть її суть, а не тільки наслідуватимуть чужих людей. Українська культурна політика буде, зокрема, підсилювати ті прямовання, що найважливіші для нації, отже ті, що допомагають суцільно організувати духовість нації, закріплювати підвалини українського національного світогляду, і ті зусилля духу, що допомагають організувати державне і господарське життя нації.

Українська культурна політика, залишивши свободу духовій творчості, не може дозволити на таке користування нею, що суперечить добру нації /наприклад, ворожі виступи проти держави, образа релігії, моралі/. Так само, забезпечуючи свободу думки і наукового дослідження, українська культурна політика залишить за національним проводом право масової пропаганди.

Вкінці, українська культурна політика змагатиме до того, щоб усім духово-творчим українцям уможливити виявлення своїх талантів, а всім українцям дати можливість споживати плоди духової культури. Доцільно розбудоване й українське духом шкільництво, однаково доступне всім верствам, має бути засобом до здійснення тієї мети.

Свобода і закон у культурному процесі

Подані напрямні стосуються до українського культурного процесу другої половини ХХ-го століття, отже, для культурних умовин, а не sub specie aeterni tatis. Цей культурний процес відбувається в середовищі незвичайно глибокої і давньої народної культури і то в період загостреної боротьби за самобутність нації у своїх власних державних умовах. Українство переживає свій найбільш відповідальний час духового й державно-політичного самовстановлення.

З таких засновків виникають і напрямні:

а/ Процес духового самопізнання вимагає свободи творчості, свободи шукань і виявлення оригінальних первнів української духовості.

б/ Процес державно-політичного ставання, і то в епоху світових війн і революцій, вимагає якнайсуворішої дисциплінованості, єдності думки і волі.

Таким чином у культурній ділянці, як і в інших ділянках, українська політика мусить шукати далекосяглої синтези, в тім випадку - синтези свободи і закону. Це трудність, але одночасно і приманлива далечінь, і глибина української проблематики взагалі.

Творчість і споживання

До культурного процесу однаково належать дві сфери: сфера духової творчості і сфера духового споживання. І творчість, і споживання - предмети культурної політики. Духова творчість - процес, що відбувається в душевній самоті, порівнююче нечисленних одиниць. Це й є та сфера, якій повинна бути визнана й забезпечена свобода.

Духове споживання - процес, що своєю інтенцією повинен бути загальний. Отже сфера, де обов'язує суспільний припис, закон.

Того розділу сфер свободної творчості і нормованого споживання не треба брати в абсолютному розумінні. Як усюди в житті, так і тут зустрічаємо вільні переходи від свободи до нормування, різні ступні синтези свободи і закону. Творчість зв'язана своїми іманентними /внутрішньо присутніми/ законами, і на це українська культурна політика мусить звернути особливу увагу. Творчість дістає також означені законні межі. Натомість споживанню треба визнати хоч би свободу вибору, якщо не хочемо перетворити духовий процес у чисто школярський, до якого дійшов комунізм.

Із поданого маємо такі висновки:

а/ У процес культурної творчості українська культурна політика втручається:

1. Негативно, визначивши межі допускарного, по змозі est modus in rebus, sunt certi denique fines, quos ultra citraque nequit consistere rectum.

2. Позитивно впливає на творчість, підсилюючи напрямки праці, потрібні й корисні для суспільства, але не визначає напрямків, не накидає ні світогляду, ні тем.

б/ Процес культурного споживання організує і керує ним національно-політичний провід /держава - організоване суспільство/ через:

1. Шкільництво, як підготову до споживання культурних надбань нації, як підготову до організації життя, і - вкінці - як підготову до дальшої творчості.

2. Через пресу і пропаганду, як засіб залучування цілої нації у процес споживання духової культури і як засіб організації духовості нації.

Заввага: Життєву конечність синтези свободи і закону треба пам'ятати і пристосовувати в усіх поданих ділянках. Напр., інакше мусить виглядати нормування і керування згори на нижчих ступенях шкільництва, інакше на найвищих, де вже необхідний вільний перехід до свободи. Подібне треба сказати про пресу і пропаганду. Цілком інакші рамки матиме масовий популярний політичний тижневик, і цілком інакші - науковий орган Академії Наук.

Критерії цінності

Сучасне мислення знає різні критерії цінності духової праці. Ось зразки:

Кожне пізнання, кожна творчість – це цінність у собі, цінність абсолютна /новокантіанство/.

Цінність має те, що дає почуття приємності, щастя. Пізнання, духовна творчість – біологічний процес свободних шукань і знахідок осяяний радістю. Тим вони цінні /позитивізм/.

Але для молодого нації у період війн і революцій, у процесі трагічної боротьби за своє духове самовиявлення і державну незалежність – такі критерії не пригожі. Для українського світу першу цінність має те, що організує або допомагає організувати духовість /національний світогляд/ та зовнішнє життя /господарство, адміністрацію, законність/. Все інше може бути або виправданом і потрібною розвагою, або тільки шляхетним люксом, отже чисто приватною справою.

Такі критерії цінності дають уже виразні засади культурної політики у сферах позитивного втручання організованого суспільства /держави/. Отже:

а/ В процесі творчості культурна політика підсилюватиме особливо вияви організаторської натури, себто – намагання до вдосконалення мистецьких і наукових форм, до монументальності, до синтезу, до системи.

б/ В ділянці шкільництва культурна політика послідовно повинна придержуватися поділу на світоглядний і фаховий тип шкіл. Так звана загальноосвітня школа /нижча і середня/ повинна звільнитися від усього непотрібного світоглядного і фахового баласту.

в/ Преса і пропаганда з усіма своїми відділами – це органи світоглядного оформлення нації, її суцільної думки і волі. Багатогранне багатство думок і прагнень віддзеркалюється на верхах мистецької, наукової і світоглядної творчості.

Тимчасові виконні органи української культурної політики

Основні напрямні української культурної політики по суті встановлює Провід ОУН.

Для збереження однаковості культурної політики, її виконність зосереджується в одному Головному Рефераті Культурних Справ, що – залежно від сфер політичного втручання у культурний процес – розподіляється на три відділи:

1. Відділ для справ формування духової культури з підвідділами:

- а/ релігійних справ;
- б/ мистецтва із секціями: літератури й критики, музики, пластики, театру і фільму;
- в/ для наукових справ.

2. Відділ для справ шкільництва з підвідділами:

- а/ світоглядного /загальноосвітнього/,
- б/ фахового шкільництва всіх ступенів,

3. Відділ для справ преси і пропаганди з підвідділами:

- а/ народної творчості,
- б/ політичної й іншої масової преси і літератури, видавництва,
- в/ народної освіти,
- г/ мистецьких і театральних вистав,
- д/ кіна, радіо, телевізії.

Заввага: Сучасна державна практика не відокремлює справ формування духової культури, вона передає їх частинно міністерству шкільництва /наука/, частинно міністерству пропаганди /мистецтво, література/, частинно міністерству внутрішніх справ /релігія/. Тому постійно існує небезпека порушення одноплановості культурної політики.

В наших умовах існує небезпека строкатої розхристаності, тому питання одноплановості, одностильності - дуже важливе.

Зокрема не можна передавати релігійних справ міністерству внутрішніх справ, бо для українства релігія - питання живого світогляду більшості, а не питання адміністративного порядку.

Ділянки, де зобов'язує однонапрямність думки, - зв'язані Відділом для справ преси і пропаганди. У першій сфері, серед шукань, домінує офіційна думка й офіційна скерованість волі. У другій сфері цю думку подається широким колам суспільства, що сприймає її і здійснює.

=====

15. ОУН найгостріше засуджує brutальне переслідування і нищення людей, які борються за привернення священних прав вільної людини. Засуджує російсько-чекістські методи запроторювання людей у табори смерті і в божевільні.

ОУН засуджує російський шовінізм з його геноцидним проявом - русифікацією поневолених націй. Засуджує російських тиранів за насильство над свободою слова, творчості і віри поневолених ними народів. Москва своїми безчисленними таємними несправедливими й незаконними судами над українськими культурними діячами потоптала найосновніші права людини, гарантовані Хартією ОН, яку вона підписала і зобов'язалася респектувати.

ОУН закликає працівників культури вільних народів світу протестувати проти російських злочинів, вчинених супроти українських культурних діячів, і дати свою моральну підтримку волелюбним людям і народам, які хочуть визволитися з російського ярма.

16. IV Великий Збір ОУН висловлює гострий і категоричний протест проти постійних варварських заходів російсько-шовіністичних окупантів в Україні нищити пам'ятки української культури, як ось бібліотеки, архіви, музеї, історичні будови /напр., комплекс будівель Києво-Могилянської Академії, Почаївська Лавра, численні старовинні церкви і т. п./, історичні місця української релігійності /зокрема могили, цвинтарі, придорожні хрести й каплиці/, твори національного мистецького значення, щоб таким способом здійснити свій задум геноциду над Україною. На місце знищуваних українських національних культурних пам'яток Москва ставить свої російські комуністичні будівлі й пам'ятки, зокрема будує монументи зрадникам і вислужникам з-поміж поневолених народів та в честь творців російської імперії і її культури. Багато скарбів української культури москалі грабують і вивозять у Росію, фальсифікують, продають чужим народам або й проголошують їх "російськими творами".

/З Постанов IV ВЗ ОУН у питаннях культури/

=====

НЕОБХІДНІСТЬ СКРІПЛЮВАННЯ І РОЗГОРТАННЯ НАШИХ АКЦІЙ

З раніших випусках "Бюлетеня Проводу" з'ясовано вагу і конечність для всієї Організації /всіх країн і теренів/ організувати масові акції проти окупанта українського народу, а зокрема підкреслено необхідність акції в обороні переслідуваних і ув'язнених українських патріотів у нашій Батьківщині.

В дусі тих вказівок улітку в 1971 р. в нашій пресі опубліковано становище Проводу ОУН і заклик до масових акцій на захист нескорених, переслідуваних в'язнів в Україні. В цьому становищі заповідалось, що такі акції, маніфестації та інші форми протесту мають бути тривалими і часто повторюватись.

Тому постійно мусимо скріплювати і розгортати наші акції, взявши до уваги додаткові вказівки:

1. Воююча Україна таємними шляхами позитивно відгукнулася на закордонну протимосковську акцію в обороні переслідуваних і ув'язнених борців за волю у нашій Батьківщині. Вона з радістю відзначила, що їй відомі акції останнього часу в Канаді, США, Англії, Австралії, як теж у Німеччині та Франції. Оцінюючи позитивно наші масові демонстрації і акції, Воююча Україна одночасно вимагає від нас ще більшого розгорнення, зміцнення і підвищення їхньої натури.

2. Через мережу ОВФ ми звертаємось до українських наукових, літературно-мистецьких об'єднань, молодшої інтелігенції, професіоналів, а в тому, спеціально, до правників, лікарів, інженерів та інших, щоб вони, через свої управи й індивідуально, виступили разом з молоддю проти московського переслідування, арештування, затруювання українців-в'язнів, замикання їх в психіатричних лікарнях, тюрмах і таборах суворого режиму.

3. Найширші кола нашої суспільности на чужині мусять собі здати справу з того, що ворог послідовно, і то дуже рафінованими методами, мордує творців духових, інтелектуальних вартостей, мистецьких цінностей, знищує борців за права людини і національно-державну незалежність України та інших уярмлених Москвою націй.

4. Вважаємо, що Об'єднання українських правників має підняти цю справу перед правниками в світі, зокрема перед Міжнародною Комісією Юристів, через Гагським трибуналом тощо.

Ми робили заходи, щоб українські Лікарські Т-ва зрушили спінію лікарського світу при нагоді З'їзду психіатрів в Мехіко, щоб вони засудили московських тиранів за злочини та запроторювання політв'язнів-українців до домів божевільних, затруювання їх всілякими хемікаліями, щоб позбавити їх здатности до інтелектуальної творчости. Цю справу треба теж підняти перед Міжнародним Червоним Хрестом.

В нашу акцію треба включити наукові, письменницькі, мистецькі організації чужинців, як теж окремих визначних осіб, зокрема лавреатів Нобля.

Профспілки країн нашого перебування також повинні бути залучені до цієї протимосковської акції.

5. Наші Єпископати і наше духовенство мають рішучо виступити на захист наших катакомбних Церков і християнської України, в обороні Архiepіскопа Величковського, Валентина Мороза, Володимира Горбового, Святослава Караванського, Катрі Зарицької, Дмитра Квецька, Левка Лук'яненка, Івана Кандиби, Гасюка, Леонюка, Христинича, Марії Пальчак, Дарії Гусяк, Моси́фа Кудирки, Віктора Кальниша, Євгена Пришляка і багатьох тисяч інших в'язнів поневолених Москвою народів, що караються за свої політичні і релігійні переконання.

6. Тавруємо перед усім вільним світом Москву за підступне вбивство Алли Горської і Михайла Сороки та звертаємося із закликом до сумління всіх волелюбних людей, щоб розгорнули всебічну дію на захист переслідуваних із виразною метою добитися спільними зусиллями припинення варварського винищення творців культурних цінностей і борців за права людини й незалежність своїх націй.

7. Український Визвольний Фронт має продовжувати демонстрації перед большевицькими амбасадами, а в містах, де амбасад нема, перед урядами мейорів міст, вручаючи відповідні звернення, щоб вони впливали на публічну опінію і на свій уряд з метою добитися звільнення ув'язнених в тюрмах, концтаборах і психіатричних закладах, у яких науку психіатрії стосується не на допомогу людині, а для большевицької помсти, терору і морального заломання або і знищення культурних працівників та політичних борців за свободу і людські права.

8. Продовжуючи практику наших жіночих товариств та студентів, збираємо масові підписи під петиціями до урядів демократичних країн та "неутральных" делегацій до ООН, щоб приєднались до загального протесту в обороні людських і національних прав гноблених Москвою народів і людей.

Члени Організації і ОВФ мають вміло використовувати різні нагоди і всякі медіа масової інформації, щоб надати справі оборони ув'язнених і переслідуваних якнайширшого розголосу й добитися якнайбільшого успіху.

29.12.1971 р.

Б. Підмогильний

=====

ДИВЕРСІЙНЕ ВИДАННЯ

В червні 1971 року почав виходити циклостилевий журнал "Клич Нації", що його нібито видає "Осередок Ідеологічних Студій ім. С. Бандери". Видавці й автори цього журналу, за виїмком п. Мирослава Рудого і д-ра Д. Донцова, анонімні. Самий журнал не має жодного відношення до Організації і появився без відома Проводу.

Зміст дотеперішніх трьох чисел "Клича Нації" виразно вказує на диверсійний характер цього журналу. Супернаціоналістична фразеологія, під'їзна акція проти революційної ОУН і її Проводу, анонімність видавців і авторів – говорять самі за себе. До того ж ганебне надуживання імені сл. п. Провідника Степана Бандери для підривання позицій ОУН і деморалізації її кадрів переходять межі етики будь-яких чесних українців. З допомогою імені сл. п. С. Бандери групка безвідповідальних людей намагається підривати силу ОУН, на чолі якої аж до своєї героїської смерти був С. Бандера і яка незмінно продовжує свою боротьбу та діяльність згідно з Постановами IV ВЗ ОУН, себто тими напрямними, що їх залишив у своїй фактичній і теоретичній творчості сл. п. С. Бандера. Вже цей факт свідчить про те, які інтенції мають закулісові аранжери цього видання.

Обезцінювання крайової боротьби в минулому /ОУН-УПА/ і сучасних її мужніх речників, що відверто виступають проти окупанта, показує етичну поставу анонімних аранжерів до героїчного зусилля Нескорених.

Знецінювання нашої зовнішньої політики і фронту боротьби проти наших найбільших ворогів – московських окупантів, і зосереджування уваги на нібито "революціонізацію" ОУН засобами підривної акції всередині кадрів – показують диверсійні намагання цієї анонімної групки, тим більше, що ані видавці "К.Н.", ані його автори ніде не відзначилися ні своєю "революційністю", ані своїми прикметами "революціонерів" у практичній дії.

Глузування у "К.Н." над основними гаслами IV ВЗ ОУН і його постановами виразно вказує, що видавці й автори цього журналу, прикриваючись революційними фразами, пробують вчинити диверсію в революційній ОУН, щоб послабити її силу в боротьбі з московськими окупантами.

Нечесне вплутання д-ра Д. Донцова, незорієнтованого в закулісах цієї підривної акції, як співавтора "К.Н.", має за мету вдарити по його авторитеті вже на схилі життя, зменшити його значення як українського націоналістичного мислителя, заслуги якого для поглиблення суті українського націоналізму вже мають історичне значення.

Тому будь-яке підтримування членами чи прихильниками ОУН цього видання – виключене, а будь-яка співучасть у ньому буде розглядатися дисциплінарним порядком, з відповідними консеквенціями.

Секретаріат Проводу

=====

ПОНАД УСЕ - ПОТРЕБИ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ!

/б.о./ Ми вже не раз підкреслювали, що наші завдання визначає сама мета ОУН. Тому респектування ієрархії наших завдань і їх практичне здійснювання - це основна передумова, що необхідна для успішної і повністю виправданої нашої діяльності з погляду потреб української революційно-визвольної боротьби. Проте наше багатолітнє перебування на чужині та вростання в іншу дійсність не залишилися без наслідків. Під тиском різних щоденних актуальних вищої і потреб громадської, культурної, церковної і взагалі суспільної діяльності інколи відсуваємо наші головні завдання на дальший план, не зважаючи на те, що виконати їх на чужині можуть тільки націоналістичні революційні кадри. Про ієрархію наших завдань ми писали й раніше в "Бюлетені", зокрема в статтях Б. Підмогильного, тут тільки підкреслимо, що насамперед необхідний відповідний перелік у свідомості самих наших кадрів, бо без нього не буде конкретного діла.

Наші кадри особливо заангажовані в різних ділянках діяльності на еміграції, дуже часто так надмірно ними переобтяжені, що стають неспроможні застосувати ієрархію вартостей. Вони турбуються і дитячими садками, і школами українознавства, і молодечими організаціями, і церковними справами, і потребами своїх парохій та громад і всіма іншими ділянками нашого життя у діаспорі. УВУ, НТШ, УВАН, Гарвардська Катедра, ЗУДАК, УКА, КУК, ЦПУЕН, КООПЦУ, СКВУ і цілий ряд інших культурних та громадських установ - великою мірою завдячують свій розвиток жертвності наших кадрів. А побіч цього на нас спадає головна відповідальність за зовнішньополітичну діяльність, за масові протиросійські акції, демонстрації, за активізування молоді, студентства і взагалі патріотичних українських сил до акції в обороні прав і волі України. Наші кадри - кольтортери й відборці не тільки наших організаційних видань, а також і принагідних, регіональних і загальних, що їх випускають різні установи й товариства. Докладний перелік різномірних обов'язків, якими перевантажені наші кадри, головню провідні, просто неможливий. Тому нема сумніву, що своєю працьовистістю і жертвністю наші кадри заслуговують на признання.

Але, як же з ієрархією наших завдань, що визначені критеріями революційно-визвольної організації? Як з відповіддю на основне питання: чи ми спроможні з однаковим успіхом продовжувати й розгортати нашу діяльність на всіх ділянках суспільного життя? І тут найвищий час позбутися самообману, що в нашій дії можна застосувати однакову мірку до всіх завдань, які належать до обсягу діяльності кожного українського патріота на чужині. А це означає, що необхідно перевірити наші завдання з погляду ієрархії, себто їхньої важливості, і зробити практичні висновки.

Є завдання, що їх може виконати кожний більш або менш свідомий українець, і є завдання, що їх можуть /і мусять!/ виконати тільки ми - члени революційно-визвольної організації. До таких завдань належать:

1/ Співучасть у революційно-визвольній боротьбі на Рідних землях, наша безпосередня і посередня допомога їй.

2/ Міжнародна зовнішньополітична протимосковська і протикомуністична діяльність, яка вимагає принципових, безкомпромісових і відповідно підготовлених кадрів.

3/ Палєжне виховання і підготовка молодих кадрів до відповідних завдань як в Україні, так і за кордоном.

4/ Теоретична й практична розробка революційної стратегії боротьби, змісту української державности, ідейного озброєння активу й цілого народу.

5/ Організування фронту революційних сил поневолених народів /АБН/ проти московського імперіялізму.

6/ Кожночасне і своєчасне визначування генеральної лінії визвольної політики і боротьби цілої нації.

7/ Відповідні акції спеціального призначення, що впливають із самих засад революційно-визвольної організації.

8/ Протидія і офензива українських сил проти наступу КГБ, згідно з нашою стратегією і тактикою.

9/ Підготовка військово-політичних кадрів та розпрацювання концепції модерних похідних революційних груп.

10/ Підготовка й публікування праць, необхідних для краю та еміграції, особливо проектів революційно-визвольної боротьби і державного будівництва у різних етапах.

11/ Студії боротьби в Україні й цілому ССРСР, що необхідні з погляду ідейного бою з ворогом.

12/ Публікування творів з України, які мають відповідну національну й мистецьку вартість, але не можуть появилися під московською окупацією.

13/ Наші видання - преса, журнали і т. д., з допомогою яких впливаємо на всі ділянки українського життя, поширюємо націоналістичні ідеї і мобілізуємо народ до боротьби за УССД.

14/ Чужомовні публікації відповідних творів як з України /напр., захальовна література/, так і опрацьованих на еміграції, інформативного і наукового змісту про Україну.

15/ Організування міжнародних акцій в обороні воюючої України, міжнародних протимосковських і протикомуністичних організацій /ЕРС, БАКЛ і т. п./, міжнародних конференцій та різних інших акцій, що їх веде АБН на міжнародному форумі.

16/ Технічна, матеріальна й інша підтримка крайової боротьби, гуманітарна допомога політв'язням, переслідуваним борцям і їх родинам в Україні.

17/ Вишколи кадрів ідейно-політичні, військові, революційні, конспіративні та різні інші, пов'язані із спеціальними завданнями.

18/ Зміцнення СБ і розгорнення її дії на ворожих фронтах.

19/ Підготовка літератури, брошур, листівок і т. п. на випадок війни чи революції.

20/ Розбудова наших зв'язків з іншими народами й державами, встановлювання наших дипломатичних станиць, радіостанцій та інших політично-інформативних осередків.

З усіх наших головних завдань ми подали тут тільки ті, що їх необхідно здійснювати негайно. Точніше й ширше ієрархія наших завдань з'ясована в постановах IV Великого Збору ОУН.

Кожний із нас знає, що згаданих вгорі завдань не виконає ніхто інший, якщо не виконаємо ми, а це означає, що і відповідальність за їх виконання повністю спадає на нас. Модні інші обов'язки, що їх може здійснювати кожен українець, не виправдають нас перед народом і історією, якщо не виконаємо наших головних завдань, згідно з ієрархією вартости. Не забуваймо, що ми перш за все члени

революційної ОУН, а наша участь у праці різних установ зумовлена головно потребами національно-визвольної боротьби і з того погляду розцінюємо її вартість.

Для успішного здійснювання наших завдань треба людей і фінансових засобів. Кадрів у нас досить, хоч не всі підготовані до відповідної праці, але вони перевантажені різними, вже згаданими вгорі, обов'язками суспільного й культурного характеру. Отже, маємо вибір: іти далі тим самим шляхом і все більше віддаляватись від основних завдань членів ОУН, або перевірити себе самих і зосередити наші сили на головному відтинку нашої боротьби. Очевидно, націоналіст може вибрати тільки те, що йому призначено, як членові ОУН.

Фінансові засоби також не повинні бути для нас проблемою, якщо серед усіх кадрів запанує належне розуміння ієрархії наших завдань. Наші кадри це не тільки жертводавці, а й збірщики на різні потреби українського життя на чужині. Насправді, вони повинні в першу чергу забезпечувати фінансовими засобами нашу визвольну боротьбу, бо й на наші акції мусимо дати засоби насамперед ми самі. Таке призначення має і збірка на Визвольний Фонд ОУН.

Скільки є випадків, що наші люди віддають багато часу й праці для різних установ, навіть фінансового характеру, але жодної фінансової винагороди не одержують, натомість нечлени ОУН в тих же установах працюють переважно тільки за платню. Наші противники кажуть, що ми "опановуємо" українські установи тому, щоб мати з них матеріальну користь, а насправді - мивкладаємо в них нашу працю й навіть частину фінансів. Інколи бачимо дивне явище, замість одержати фінансову допомогу на потреби визвольної боротьби від установ, що під нашим впливом, ці установи уважають, що саме Організація має давати їм також і матеріальну піддержку... Тут, що найменше, якесь непорозуміння, бо всі наші установи /за окремими винятками у зв'язку з їх спеціальним характером/ повинні розбудовувати власну фінансову базу, але не коштом Організації чи тільки її кадрів, тим більше, що їхні завдання загально-громадські, культурні, виховні, загальноосвітні й харитативні, отже, вони служать усій українській громадськості. Вони повинні розвивати якнайширше свою діяльність з допомогою усіх своїх членів, а не коштом тих членів Організації, які мають інше призначення і в першу чергу зобов'язані здійснювати свої організаційні завдання.

На першому місці в нас мусить бути виконання наших завдань, у тому й фінансових, що визначені в програмі та планах дії ОУН. Це найсуттєвіше і єдине, що визначає якість і вартість наших кадрів як цілості, так і кожного члена зокрема.

Яка ж дійсність? Ось кілька прикладів. Деякі наші підприємства, фінансові установи чи Клуби мають значні прибутки /до речі, на це вони й існують і ми вкладаємо в них нашу працю/, дають досить великі пожертви на різні громадські, культурні й подібні потреби, натомість на Визвольний Фонд складають мінімальну "лепту", а це ж на потреби визвольної боротьби України! Деякі наші заможніші члени й симпатички /зокрема професіонали і бизнесмени/ дають сотні, напр., на Гарвардську Катедру, а на Визвольний Фонд - кілька доларів. На СКВУ дотепер зібрано понад 150 тисяч доларів, на УККА тільки за минулий рік зібрано 100 тисяч доларів, на УВУ - 25 тис. доларів і т. д. В усіх тих збірках величезний труд наших членів /збірщиків/ і величезний вклад наших членів-жертводавців. А скільки зібрано на Визвольний Фонд?

Наші приклади не означають, що ми обезцінюємо інші національні, культурні й взагалі суспільні потреби і хочемо від них сепарува-

тися. Ні, ми тільки вказуємо, що наші кадри не можуть фінансувати цілої еміграційної діяльності, що це обов'язок - цілого нашого суспільства у діаспорі. А наші сили і засоби мусять бути поставлені насамперед на службу революційно-визвольній боротьбі. Такий характер нашої Організації, таке її покликання і такі її завдання.

Маємо в наших рядах фанатиків Гарвардської Катедри, різного типу установ, регіональних товариств і т. д., а де фанатики самої революційно-визвольної боротьби, яка вимагає великих людських жертв і великого фінансового вкладу. Навіть твори з України, які написані кров'ю серця і коштом утрати волі, а то й життя, видані нами на еміграції, не розповсюджуються нашими кадрами з таким фанатизмом, як це повинні робити члени революційної Організації. А до речі, хто має фінансувати їхнє видання, як не ми, себто - наші кадри?!

Підкреслюємо ще раз, нашими зауваженнями нікого й нічого не знецінюємо, але мусимо пам'ятати, що важливіше для нас те, що діється в Україні, що робить революційна ОУН, яке завдання виконує АБН на міжнародньому відтинку на користь визволення України, ніж те, що заспокоює тільки потреби самого життя української еміграції, що складається з різних ділянок, включно з розваговими й "обивательськими".

Ми, як революційна Організація, маємо свої головні завдання, інші українці, організовані в різних установах і товариствах, мають свої і дбають про їх здійснення. Дбаймо і ми насамперед про здійснення наших головних завдань, респектуймо ієрархію важтостей тих завдань, що їх можуть /і мають!/ виконати тільки націоналісти-революціонери, себто - лише ми, а не ті, що мають інші завдання громадського чи культурного характеру.

Масові арештування і переслідування в Україні Нескорених, їхні великі жертви і одержимість - мусять промовляти не тільки до нашого серця, а й до сумління і розуму, як до контролерів, які вкажуть нам, чи ми гідно й чесно сповняємо завдання членів революційної ОУН, яка - завдяки величезній напрузі й жертвності наших друзів на Рідних Землях - стала несплямленим прапором української національно-визвольної боротьби.

Тому апелюємо до наших кадрів: дійте завжди і всюди згідно з девізою - понад усе, перед усім іншим, потреби революційної ОУН, що однозначне з потребами теперішньої визвольно-революційної боротьби на Рідних Землях.

=====

ЗМІСТ

Б. Підмогильний: ЧАС ВЕЛИКОЇ ТРИВОГИ І ВІДРОДЖЕННЯ	1
Я. Святоюрський: АКТ 30-ГО ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ І НАЦІО- НАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ	8
М. Якименко: ДО ПИТАННЯ НАШОЇ ЦЕРКОВНОЇ ПОЛІТИКИ	18
К. Михайленко: НАША КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА	22
Б. Підмогильний: НЕОБХІДНІСТЬ СКРІПЛЕННЯ І РОЗГОРТАННЯ НАШИХ АКЦІЙ	26
— ДИВЕРСИЙНЕ ВИДАННЯ	28
/б.о./: ПОНАД УСЕ - ПОТРЕБИ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ	29

=====